

Aalto-yliopiston avajaiset
8.1.2010
Julkaisuvapaa kello 14.20

Rehtori Tuula Teeri
Aalto-yliopisto

Rehtori Tuula Teerin puhe Aalto-yliopiston avajaisissa

Yli neljän vuoden tiiviin valmistelutyön jälkeen olemme kokoontuneet juhlimaan Aalto-yliopiston virallisia avajaisia. Maamme kolmen arvostetuimman ja maineikkaimman korkeakoulun historiallinen yhdistyminen tuli lopullisesti voimaan vasta kahdeksan päivää sitten.

Haluan sydämellisesti kiittää kaikkia niitä, jotka ovat oleellisesti vaikuttaneet Suomen yliopistouudistukseen yleensä ja Aalto-yliopiston syntyyn erityisesti.

Olemme uuden aikakauden kynnyksellä ja nyt onkin oiva hetki pohtia sitä, millaista yliopistoa olemme rakentamassa. Kuinka voimme saavuttaa kunnianhimoiset tavoitteemme?

Maailmaa muuttuu – tietopohja laajenee ja ongelmamme ovat tulleet yhä monimutkaisemmiksi. Siksi myös yliopistojen on uudistuttava. Aalto-yliopistolla on entistä enemmän vapauksia, mutta myös vastuita, joiden pohjalta se voi rakentaa Suomeen maailmanluokan yliopistoa. Perustamme työmme ahkeruuteen ja peräänantamattomuuteen, jotka ovat tyyppillisesti suomalaisia vahvuuksia ja suomalaisia arvoja ja jotka tunnetaan käsitteenä suomalainen SISU.

Tavoitteenamme on muuttaa maailmaa huippuluokan tutkimustyön, uraauurtavan opetuksen ja jatkuvan uudistumisen avulla.

Koulutamme vastuullisia ja laajakatseisia asiantuntijoita yhteiskuntamme tuleviksi visionääreiksi.

Ainutlaatuista profiiliamme hyödyntäen kannustamme perinteiset rajat ylittävään innovointiin.

Rakennamme avoimen yhteisön, jossa akateemisten ja muiden alojen opiskelijat ja asiantuntijat voivat vapaasti vaihtaa yhteiskuntaa muuttavia ideoita.

Kuinka voimme saavuttaa nämä tavoitteet? Olen toiminut tieteen tekijänä ja akateemisissa johtotehtävissä sekä Suomessa että Ruotsissa ja kokemukseni ovat osoittaneet, että uudistuksia tarvitaan kahdella alueella.

Ensiksikin, Aalto-yliopiston opettajille ja opiskelijoille on turvattava kansainvälisesti houkutteleva työympäristö. Vain siten he voivat menestyä omilla aloillaan.

Toiseksi, on ymmärrettävä, että luova ja tinkimätön perustutkimus on uuden tiedon ja osaamisen perusta. Perustutkimus on myös innovatiivisen soveltavan tutkimuksen edellytys. Aalto-yliopistossa taide voidaan rinnastaa perustutkimukseen arkkitehtuurin ja muotoilun aloilla.

Huippuluokan tutkimus ja taiteentekeminen edellyttävät riittävän pitkäaikaista rahoitusta ja selkeitä urajärjestelmiä, jotka motivoivat ja haastavat kyvykkäitä tutkijoita ja taiteentekijöitä.

Aalto-yliopiston merkittävin uudistus onkin kansainvälisten esikuvien mukaisesti toteutettava professorin urapolku. Tässä järjestelmässä uudet professorit rekrytoidaan kansainvälisistä ehdokkaista. Tehtäviin valituille henkilöille taataan akateeminen itsenäisyys, riittävät resurssit ja tuki sekä selkeä urapolku vakituisen professuuriin.

Tästä vuodesta alkaen Aalto-yliopistossa avautuu vuosittain 20-40 uutta professorin urapolkua. Noin kymmenen vuoden kuluttua olemme tilanteessa, jossa nämä resurssit on oikein mitoitettu ja ne koostuvat urapolkunsa eri vaiheissa olevista tutkijoista ja opettajista, joiden pätevyys on huippuluokkaa. Professoreiden urapolku takaa yliopiston jatkuvan uudistumisen ja kansainvälistymisen.

Pyrkiessämme huipulle meidän on jatkuvasti pidettävä huolta siitä, että hyvät saavutukset huomataan ja niistä palkitaan. Siksi vakituinen professuuri ei ole urapolun päätepiste, vaan se voi johtaa myös nimitykseen Aalto-professoriksi. Aalto-professoriksi voidaan nimittää henkilö, joka on saavuttanut alallaan kansainvälisesti johtavan aseman. Minulla onkin suuri kunnia ilmoittaa, että ensimmäiseksi Aalto-professoriksi on nimitetty Risto Nieminen, joka työskentelee Aalto-yliopiston teknillisen korkeakoulun teknillisen fysiikan laitoksella. Professori Nieminen on erikoistunut laskennalliseen ja teoreettiseen materiaalfysiikkaan sekä nanotieteisiin ja nanoteknologiaan.

Sen lisäksi että Aalto-yliopisto kehittää urajärjestelmiään, se myös korostaa akateemista johtajuutta. Kuten muutkin ammatilliset organisaatiot, yliopistokin tarvitsevat paitsi erinomaisia tutkijoita ja opettajia, myös erinomaisia johtajia, jotka toimivat yhteisöjensä esikuvina. Aalto-yliopisto pyrkii varmistamaan akateemisille johtajilleen tarvittavat johtamisprosessit, työkalut, tuen ja koulutuksen. Akateemisten saavutusten ohella myös hyvää johtajuutta on arvostettava ja kannustettava.

Pienet maat eivät voi olla huipulla joka alalla, joten valinnat ovat väistämättömiä. On tärkeä tunnistaa ne alat, joilla jo olemme maailman huipulla ja ne sektorit, joilla kansainvälinen taso on saavutettavissa. Näille aloille voimavarat on myös kohdistettava.

Vuonna 2009 toteutettiin kansainvälinen arviointi, jossa selvitettiin tutkimuksen tasoa 46:ssa Aalto-yliopiston laitoksessa. Arvioinnissa parhaat arvosanat saivat Aalto-yliopiston teknillisen korkeakoulun teknillisen fysiikan laitos ja tietojenkäsittelytieteen laitos. Arvioinnissa todettiin myös, että 17:n muun laitoksen tutkimus on laadultaan ja yhteiskunnalliselta vaikuttavuudeltaan erinomaista kansainvälistä tasoa. Näiden laitosten tutkimusmäärärahoja onkin korotettu seuraavan kolmen vuoden ajaksi. Arvioinnin tulokset ovat myös tärkeä väline päätettäessä Aalto-yliopiston tutkimuksen tulevista painopisteistä.

Kansainvälinen tunnustus antaa meille paremmat mahdollisuudet määritellä, mikä on huipputaso. On myös syytä mainita kaksi äskettäistä huomionosoitusta. Joulukuussa Euroopan Innovaatio- ja Teknologiatieteiden instituutti päätti perustaa tieto- ja viestintätekniikan tutkimusyksikön Suomeen. Yksikkö on osa instituutin osaamis- ja innovaatioyhteisöä. Aalto-yliopiston lisäksi yksikön perustajina ovat Nokia ja VTT.

Aalto-yliopistolla oli myös merkittävä rooli, kun Suomen metropolialue valittiin vuoden 2012 maailman muotoilupääkaupungiksi.

Tieteelliset läpimurrot ja mullistavat keksinnöt syntyvät usein monitieteellisenä yhteistyönä, jossa tutkimusalat tunnustelevat toistensa rajoja. Aalto-yliopistossa tieteet ja taiteet ovat liitossa teknologian ja kauppatieteiden kanssa, mikä tarjoaa ainutlaatuisia mahdollisuuksia yhteistyön tekemiseen yli tieteellisten rajojen.

Yksi merkittävä yliopiston laajuinen tutkimusohjelma on jo käynnissä ja olemme myös perustaneet kolme osaamisen työpajaa, jotka keskittyvät tuotesuunnitteluun, viestintään ja palvelutieteisiin. Nämä pajat tarjoavat mahdollisuuksia monitieteelliseen yhteistyöhön ja dynaamiseen vuorovaikutukseen, jossa ovat mukana paitsi tutkijat, myös opiskelijat sekä yritysten ja julkisten organisaatioiden edustajat.

Yrittäjyys on yksi väylä innovaatioiden toteuttamiseen. Aalto-yliopiston osaamispajojen kehittämät käytännöt ovat myös synnyttämässä uutta yrittäjien sukupolvea. Tässä yhteydessä on erityisesti mainittava Aalto-yliopiston opiskelijoiden perustama Entrepreneurship Society, joka toimii erittäin aktiivisesti ja jolla on jo noin 4 000 jäsentä.

Kansainväliset arvioijat ylistivät Aalto-yliopistoa sen esimerkillisestä yhteiskunnallisesta vastuuntunnosta. Yliopistoa kuvailtiin sitoutuneeksi kumppaniksi yhteistyöhankkeissa, jotka perustuvat käytännön ongelmiin, haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Pyrimme ylläpitämään ja vahvistamaan yhteiskunnallista vaikuttavuuttamme rakentamalla pitkäaikaisia strategisia kumppanuuksia. Luomme myös uutta vuorovaikutusta teollisuuden ja kaupan alaan sekä Suomessa ja kansainvälisesti toimiviin julkisiin tahoihin.

Yksi esimerkki tästä on kaikille avoin Aalto-yliopiston oppimiskeskus, joka kuhisee toimintaa ja tarjoaa ikkunan ympäröivään yhteiskuntaan. Siellä tieteen tekijät, taiteilijat, opiskelijat, yritykset, yhteiskunnalliset vaikuttajat ja suuri yleisö kohtaavat tutkimuksen, taiteen ja koulutuksen aloilla.

Luomme myös uusia foorumeita, joilla luodaan ohjelmia kansallisesti keskeisille tutkimusaloille ja pyrimme varmistamaan, että tärkeimmät globaalit haasteet ymmärretään kokonaisvaltaisesti.

Opiskelijat ovat Aalto-yliopistossa rakennettavan tutkimus- ja oppimisyhteisön täysivaltaisia jäseniä. Jotta voin parhaiten keskittyä nykyisiin ja tulevia opiskelijoitamme askarruttaviin ongelmiin, siirryn jatkamaan esitelmääni 'Second Life' -ympäristöön. Kiitos!